

PUBLICERAS I BL.A. VVS-Forum nr 11, 2015

Bilder:

1. Björn Carlsson, QTF Sweden AB

2. Vanligt förekommande golvvärmeinstallation med plaströr enl. DIN 4726

"Diffusionstät" plaströr enl. DIN-normen 4726 är otäta

DIN 4726 anger hur mycket syre en systemkomponent (t.ex. vanligt förekommande plaströr i golvvärmesystem) får släppa in under en viss tid, och fortfarande kallas tät. Med kännedom om vilka nivåer syre som räcker för att starta korrosion i ett VVS-system kan DIN-normen inte kallas annat än otät.

DIN 4726

Maximal insläppning av syre på 0,1 mg syre/liter rörvolym och dygn är det bra det? Tja ... det är inte speciellt mycket om det är vad du skulle få i dig via en snorkel när du behöver luft, men det är förskräckligt mycket om det är vad du kan tänka dig att tillåta i ditt vätskesystem. Ändå är det just var DIN-normen menar med diffusionstäta rör, säger Björn Carlsson, QTF Sweden AB.

Korrosion startar

Vi vet att korrosionen i ett vätskesystem är i det närmaste obefintlig vid 0,1 mg syre/liter vätska. Men om du släpper in 0,1 mg/lit per dygn i ett system så har du 1 mg/l efter 10 dygn, 3 mg/l efter en månad. Efter tre månader är du uppe i 9 mg/l, vilket är ungefär vad kranvatten innehåller i de flesta svenska kommuner. Fortfarande inte mycket att yvas över om du tänker andas det, men med kännedom om syrets inverkan på korrosionen i VVS-system är det förskräckligt. 3 mg syre/liter sätter nämligen fart på korrosionen, 9 mg/l ger den en god grogrund och håller korrosionsbrasan effektivt igång. Vid 9 mg syre/l oxiderar cirka 10 g järn/m² och dag!

"Diffusionstät" rör enl. DIN 4726 installeras dagligen i Sverige

Varje dag installeras nya golvvärmesystem i Sverige med plaströr enl. DIN 4726. System som kontinuerligt släpper in syre i systemvätskan till en nivå som gör att systemen rostar sönder. Hur kan det vara så? Det är allmänt känt att DIN-normen tillåter diffusion på 0,1 mg syre/l, men det är inte lika känt vad den syrgasnivån ställer till med i VVS-system. Dagsligen drabbas systemägare av

korroderade system med funktionsstörningar. Förutom syre läcker även andra gaser in i systemen, t.ex. kvävgas och CO₂. Höga gashalter ger även ineffektivitet i energiöverföringen, eftersom gas transporterar värme (eller kyla) sämre än vatten. Det här är ett stort och kostsamt miljöproblem i Sverige.

VVS-system behöver snabbavgasas och underhållsavgasas

Vatten, eller systemvätska, kan bära olika mycket syre och andra gaser beroende på tryck och temperatur (Henry's law) och strävar alltid efter naturlig balans. En vanlig nivå i svenskt kranvatten är 9 mg syre/l. Samma vatten som de flesta VVS-system är påfyllda med. Oavsett om systemen har "diffusionstäta" rör eller inte så behöver systemen avgasas.

FAKTA snabbavgasning

- Kranvatten som normalt fylls i VVS-system innehåller 8–10 mg/l syrgas
- Redan vid 1–2 mg/l syrgas i systemvätskan frödas korrosionen och den eskalerar sedan med halten syrgas.
- Snabbavgasning under kraftigt vakuum tar bort syrgas till under 0,5 mg/l och eliminerar andra gaser (t.ex. kvävgas och CO₂).
- Korrosion avstannar och vätskans energibärande egenskaper förbättras väsentligt.

QTF Sweden AB med huvudkontor i Kalmar arbetar i hela Sverige med avgasning av systemvätskor i värme-, kyl- och återvinningssystem i professionella fastigheter inom både industrin och offentliga verksamheter. Man erbjuder en 6-stegs metod med bl.a. besiktning, rengöring, snabbavgasning och underhållsavtal för att optimera systemvätskan och därmed funktionen i systemen. Metoden kallas populärt: Lätta på gasen!

För mer information kontakta: Elving Isaksson, 0480-43 00 81, elving.isaksson@qtf.se